



ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА ІНСПЕКЦІЯ УКРАЇНИ

Новопечерський пров. 3, корпус 2, м. Київ, 01042, тел./факс: (044) 521-20-40, тел. (044) 521-20-56

E-mail: info@dei.gov.ua, сайт: www.dei.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37508533

від _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р.

Державна регуляторна служба України

Про погодження проекту
постанови Кабінету Міністрів України

У доповнення до листів Державної екологічної інспекції України від 29.03.2021 № 3036/3.3/6-21 та від 22.04.2021 № 3036/1.1/6-21 відповідно до § 37 вимог Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950, Держекоінспекція надсилає на розгляд та погодження в установленому порядку доопрацьований в робочому порядку проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд».

Просимо погодити зазначений проект акта в десятиденний строк.

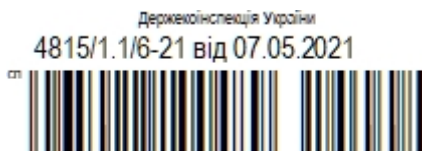
- Додатки:
1. Проект постанови на 37 арк. в 1 прим.
 2. Пояснювальна записка на 4 арк. в 1 прим.
 3. Аналіз регуляторного впливу на 13 арк. в 1 прим.
 4. Скріншот повідомлення про оприлюднення проекту постанови на 1 арк. в 1 прим.

Голова

А. МАЛЬОВАНІЙ



АСУД "ДОК ПРОФ 3"
Держекоінспекція України
4815/1.1/6-21 від 07.05.2021
Підписання КЕП Мальований Андрій
Миколайович





КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від _____ № _____

Київ

**Про затвердження такс для обчислення розміру шкоди,
заподіяної порушенням законодавства про природно-
заповідний фонд**

Відповідно до статті 65 Закону України “Про природно-заповідний фонд України” Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити такси для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд у межах територій та об’єктів природно-заповідного фонду внаслідок:

незаконної рубки або пошкодження дерев та рослин, що мають здерев’яніле стебло, до ступеня припинення росту (додаток 1);

незаконної рубки дерев та рослин, що мають здерев’яніле стебло, до ступеня припинення росту (додаток 2);

пошкодження дерев та рослин, що мають здерев’яніле стебло, до ступеня неприпинення росту (додаток 3);

знищення або пошкодження лісових культур, природного підросту та самосіву, сіянців і саджанців (додаток 4);

знищення або пошкодження газонів та квітників (додаток 5);

самовільної заготівлі сіна або випасання худоби (додаток 6);



незаконного збору або знищення дикорослих трав'янистих рослин, лісової підстилки, лікарських рослин, дикорослих плодів, горіхів, грибів, ягід, другорядних лісових матеріалів (додаток 7);

незаконного добування чи знищення об'єктів тваринного світу, пошкодження або знищення їх жител та споруд, місць перебування і розмноження (додаток 8);

пошкодження карстово-спелеологічних, геологічних та гідрологічних об'єктів (додаток 9);

проїзду транспорту, прольоту та посадки літальних апаратів (додаток 10);

самовільного використання земель, зняття ґрунтового покриття, забруднення та засмічення їх територій (додаток 11);

знищення або пошкодження інформаційно-охоронних та інших знаків (додаток 12);

знищення або пошкодження осушувальних каналів, дренажних і протиерозійних систем, доріг та інших об'єктів (додаток 13).

Обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд внаслідок незаконної рубки дерев та рослин, що мають здерев'яніле стебло, до ступеня припинення росту проводиться за додатком 2 за матеріалами відбору дерев у рубку (польові перелікові відомості, матеріали відводу лісосіки).

2. Установити, що:

починаючи з 1 січня 2022 року проводиться індексація затверджених цією постановою такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної природно-заповідному фонду підприємствами, установами, організаціями та громадянами.

У зв'язку з цим затвердити Порядок проведення індексації такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної природно-заповідному фонду підприємствами, установами, організаціями та громадянами, що додається.

3. Дія цієї постанови не поширюється на види грибів, рослин і тварин, занесених до Червоної книги України.

4. Визнати такою, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 541 «Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування шкоди, заподіяної порушенням природоохоронного законодавства у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України» (Офіційний вісник України, 2013 р., № 63, ст. 2286).

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

ПОРЯДОК

проведення індексації такс для обчислення
розміру шкоди, заподіяної природно-заповідному фонду підприємствами,
установами, організаціями та громадянами

1. Індексація такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної природно-заповідному фонду, проводиться починаючи з 1 січня 2022 р. за формулою:

$$Ні = Нп \times I / 100,$$

де **Ні** - проіндексований розмір такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної природно-заповідному фонду у поточному році, гривень з копійками (з округленням до двох десяткових знаків) за одну одиницю;

Нп - проіндексований розмір такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної природно-заповідному фонду у попередньому році, гривень з копійками (зокругленням до двох десяткових знаків) за одну одиницю;

I - індекс споживчих цін (індекс інфляції) за попередній рік, відсотків.

2. У разі коли індекс споживчих цін (індекс інфляції) за попередній рік не перевищує 100 відсотків, індексація такс не проводиться.

3. Під час проведення індексації базовим вважається значення такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної природно-заповідному фонду, що утворилося станом на 31 грудня 2021 р., а для нововведених такс - на 31 грудня року їх введення.

4. Індекс споживчих цін (індекс інфляції) розраховується Держстатом.



ТАКСА
для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням
законодавства про природно-заповідний фонд внаслідок
незаконної рубки або пошкодження дерев та рослин, що
мають здерев'яніле стебло, до ступеня припинення росту

Діаметр дерева у корі біля шийки кореня, сантиметрів	Розмір шкоди, гривень	
	степова зона	інші зони

За кожне дерево, зрубане або пошкоджене до ступеня припинення росту

до 10	257	227
10,1-14	442	395
14,1-18	1124	1033
18,1-22	2292	2098
22,1-26	4040	3690
26,1-30	6363	5833
30,1-34	8520	7820
34,1-38	10844	9947
38,1-42	13318	12212
42,1-46	15796	14490
46,1-50	18287	16752
За кожний сантиметр діаметра понад 50 сантиметрів	608	530
За кожний кущ, ліану	683	578
За кожний кущик, напівкущик	273	227



Примітка.

1. До пошкоджених до ступеня припинення росту належать зрубані дерева, дерева з переламаним стовбуром, обідраною корою понад 30 відсотків периметра стовбура незалежно від довжини обдиру за висотою стовбура, обпаленою корою понад 50 відсотків периметра стовбура незалежно від висоти розповсюдження обпалу по висоті стовбура, пошкодженою заготовлею живиці корою понад 30 відсотків периметра стовбура, обшморганою корою більше половини її довжини, обідраними та обламаними скелетними коренями більше половини периметра стовбура, а також повалені дерева та такі, що мають спричинений дією антропогенних факторів нахил більше 30 градусів від вертикальної осі.
2. До пошкоджених до ступеня припинення росту належать рослини, що мають здерев'яніле стебло (кущі, ліани, кущики, напівкущики) з переламаними скелетними гілками, обідраною корою понад 30 відсотків скелетних гілок, обпаленою корою понад 50 відсотків скелетних гілок незалежно від висоти розповсюдження обпалу, обшморганою корою більше половини гілок, обламаними та обідраними коренями більше половини периметра куща, а також повалені та такі, що мають спричинений дією антропогенних факторів нахил більше 30 градусів від вертикальної осі, зрубані та викорчувані рослини.
3. Діаметр пня дерева у корі зазначається як середнє арифметичне значення між найбільшим та найменшим замірами діаметра. Замір діаметра пня, який зрізаний нижче шийки кореня (у рівень із землею або утоплений у землю), здійснюється за фактичним зрізом. Діаметр пня дерева у корі при пошкодженні до ступеня припинення росту зазначається шляхом замірювання довжини кола шийки кореня, та розрахунком за формулою: $D = L / \Pi$, Де D - діаметр, L - довжини кола шийки кореня, Π – число «пи»
4. За незаконне вирубування, видалення або пошкодження до ступеня припинення росту молодих хвойних та вічнозелених дерев (віком до 41 року) в грудні - січні розмір відшкодування обчислюється для територій та об'єктів природно-заповідного фонду, розташованих у межах населених пунктів, за цією таксою, збільшеною у чотири рази, для всіх інших територій та об'єктів природно-заповідного фонду - за цією таксою, збільшеною у три рази, пошкодженням чи незаконною рубкою пралісів, квазіпралісів, природних лісів що належать до природно-заповідного фонду збільшеною в три рази..
5. За незаконне вирубування, видалення або пошкодження до ступеня припинення росту чи за дії, які призвели до всихання окремих дерев, що є ботанічними пам'ятками природи, розмір відшкодування нараховується за цією таксою, збільшеною у три рази.
6. У разі привласнення буреломних, вітровальних дерев, а також самовільного вирубування сухостійних дерев розмір шкоди обчислюється за цією таксою, зменшеною у два рази.

ТАКСА
для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням
законодавства про природно-заповідний фонд внаслідок
незаконної рубки дерев та рослин, що мають здерев'яніле
стебло, до ступеня припинення росту

Діаметр дерева у корі на висоті 1,3 м	Розмір шкоди, гривень	
	степова зона	інші зони
За кожне дерево, зрубане або пошкоджене до ступеня припинення росту		
до 8	257	227
8,1-12	442	395
12,1-16	1124	1033
16,1-20	2292	2098
20,1-24	4040	3690
24,1-28	6363	5833
28,1-32	8519	7820
32,1-36	10844	9973
36,1-40	13318	12212
40,1-44	15796	14490
44,1-48	18287	16752
48,1-52	20719	19062
52,1-56	23150	21372
56,1-60	25582	23682
60,1-64	28014	25992



64,1-68	30446	28302
68,1-72	32878	30612
72,1-76	35309	32922
76,1-80	37741	35232
80,1-84	40173	37542
84,1-88	42605	39852
88,1-92	45037	42162
92,1-96	47468	44472
96,1-100	49900	46782
За кожний сантиметр діаметра понад 100 сантиметрів	2432	2310
За кожний кущ, ліану	1037	878
За кожний кущик, напівкущик	416	344

Примітка.	1. Діаметр дерева у корі на висоті 1,3 метра визначається за матеріалами відбору дерев у рубку (польові перелікові відомості, матеріали відводу лісосіки) 2. За незаконне вирубування, видалення або пошкодження до ступеня припинення росту молодих хвойних та вічнозелених дерев (віком до 41 року) в грудні - січні розмір відшкодування обчислюється для територій та об'єктів природно-заповідного фонду, розташованих у межах населених пунктів, за цією таксою, збільшеною у чотири рази, для всіх інших територій та об'єктів природно-заповідного фонду - за цією таксою, збільшеною у три рази, , незаконною рубкою пралісів, квазіпралісів, природних лісів що належать до природно-заповідного фонду збільшеною в три рази. . 3. За незаконне вирубування, видалення або пошкодження до ступеня припинення росту чи за дії, які призвели до всихання окремих дерев, що є ботанічними пам'ятками природи, розмір відшкодування нараховується за цією таксою, збільшеною у три рази. 4. У разі привласнення буреломних, вітровальних дерев, а також самовільного вирубування сухостійних дерев розмір шкоди обчислюється за цією таксою, зменшеною у два рази. У разі перевищення лімітів використання лісових ресурсів (заготівлі деревини) шкода становить 100-кратну вартість заготовленої понад ліміт деревини. Розрахунок рентної плати деревини зрубаної понад ліміт проводиться як ділові сортименти. 5. Незаконне використання природного ресурсу, в тому числі незаконна рубка дерев та рослин, що мають здерев'яніле стебло – це використання природного ресурсу без спеціального на те дозволу, ліміту або за наявності дозволу, ліміту але не тих рослин, не на тих ділянках, не в ті терміни не в тих об'ємах що передбачені лімітом та/або дозволом, в деревостанах що не досягли віку стиглості, та/або здійснена за дозволом (лісорубним квитком), виданого з порушенням законодавства.
-----------	--

ТАКСА
для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням
законодавства про природно-заповідний фонд внаслідок
пошкодження дерев та рослин, що мають здерев'яніле стебло,
до ступеня неприпинення росту

Діаметр дерева у корі біля шийки кореня, сантиметрів	Розмір шкоди, гривень	
	степова зона	інші зони

За кожне дерево, пошкоджене до ступеня неприпинення росту

до 10	75	61
10,1-14	152	139
14,1-18	348	317
18,1-22	746	685
22,1-26	1276	1168
26,1-30	1867	1701
30,1-34	2521	2309
34,1-38	3267	2994
38,1-42	4027	3692
42,1-46	4647	4269
46,1-50	5272	4857
За кожний сантиметр діаметра понад 50 сантиметрів	166	152
За кожний кущ, ліану	166	152
За кожний кущик, напівкущик	75	61

Примітка: До ступеня неприпинення росту належать дерева та рослини, що мають



здере́в'яні́ле сте́бло, з переламаними скелетними гілками, із зламанною вершиною або обшморганою кроною від третини до половини її довжини, обідраною корою від 10 до 30 відсотків периметра стовбура (незалежно від довжини і висоти пошкодження стовбура), обідраними та зламаними скелетними коренями від однієї четвертої частини до половини периметра стовбура, а також дерева з нахилом, спричиненим дією антропогенних факторів, до 30 градусів від вертикальної осі.

2. За пошкодження самшиту, кипариса, айланта, платана, горіхів усіх видів, а також хвойних дерев у грудні - січні, будь-яких деревних порід, що зростають на територіях ботанічних садів, дендрологічних і зоологічних парків, парків - пам'яток садово-паркового мистецтва, розмір відшкодування обчислюється за цією таксою, збільшеною у два рази.

3. За пошкодження до ступеня неприпинення росту окремих дерев, що є ботанічними пам'ятками природи, розмір відшкодування нараховується за цією таксою, збільшеною у три рази.

ТАКСА
для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням
законодавства про природно-заповідний фонд внаслідок
знищення або пошкодження лісових культур, природного
підросту та самосіву, сіянців і саджанців

Об’єкти рослинного світу	Одиниця виміру	Розмір шкоди, гривень	
		степова зона	інші зони
Знищені:			
віком до 5 років (включно)	за 1 гектар	227824	182259
віком від 6 до 10 років	-“-	273389	227824
Пошкоджені:			
віком до 5 років (включно)	-“-	113912	91130
віком від 6 до 10 років	-“-	136694	113912
У розсадниках:			
сіянці	-“-	102216	
саджанці основних лісових порід віком до 3 років (включно)	за 1000 екземплярів	3980	
саджанці плодових, декоративних, інтродукованих і технічних порід	за 1 екземпляр	183	
На плантаціях:			
саджанці елітних насіннєвих	-“-	578	
саджанці всіх інших насіннєвих	-“-	171	

Примітка. Розмір шкоди, заподіяної знищенням або пошкодженням лісових культур, природного підросту та самосіву віком понад 10 років, обчислюється за таксами, зазначеними в додатках 1 і 2.



ТАКСА
для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням
законодавства про природно-заповідний фонд внаслідок
знищення або пошкодження газонів та квітників

Об'єкт рослинного світу	Одиниця виміру	Розмір шкоди, гривень
Газон:		
партерний	за 1 кв. метр	320
звичайний	-“-	259
лучний	-“-	198
Квітник:		
півонія, жоржина	за 1 кущ	168
оранжерейний (горщиковий)	за 1 кущ або 1 цибулину	139
цибулинний або бульбоцибулинний	-“-	108
інші квіти, які зимують та не зимують у ґрунті	-“-	91

Примітка.	1. Газон - земельна ділянка з трав'яним покривом, який створюється посівом і вирощуванням дерноутворювальних трав або одернуванням. 2. Квітник - земельна ділянка з посадженими одно-, дво- або багаторічними квітковими рослинами. 3. Розмір шкоди за самовільне зрізання квітів нараховується за цією таксою, збільшеною у десять разів.
-----------	--



ТАКСА
для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням
законодавства про природно-заповідний фонд внаслідок
самовільної заготівлі сіна або випасання худоби

Вид порушення	Одиниця виміру	Розмір шкоди, гривень
---------------	----------------	-----------------------

Самовільна заготівля сіна:

на сіножатях і пасовищах:

сіяні трави	за 1 гектар	11361
природні трави	-“-	16708
території поза межами сіножатей і пасовищ	-“-	50122

Самовільне випасання худоби:

на сіножатях і пасовищах:

велика рогата худоба, коні	за 1 голову	503
молодняк великої рогатої худоби, коней, дрібна худоба	-“-	251

поза межами сіножатей і пасовищ:

велика рогата худоба, коні	-“-	754
молодняк великої рогатої худоби, коней, дрібна худоба	-“-	368
кози	-“-	386

Примітка. Якщо під час самовільної заготівлі сіна або випасання худоби знищено або пошкоджено лісові культури, розмір шкоди обчислюється за цією таксою і таксою, визначеною в додатку 4.



ТАКСА
для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням
законодавства про природно-заповідний фонд внаслідок
незаконного збору або знищення дикорослих трав'янистих
рослин, лісової підстилки, лікарських рослин, дикорослих
плодів, горіхів, грибів, ягід, другорядних лісових матеріалів

Об'єкти рослинного світу	Одиниця виміру	Розмір шкоди, гривень
Водорості:		
філлофора, цистозіра, грацилярія	за 1 кілограм сирої маси	227
	за 1 кілограм сухої маси	415
	за 1 кілограм сирої маси	75
	за 1 кілограм сухої маси	139
інші види (бентосні)		
Лишайники, мохи	за 1 кв. дециметр субстрату	135
Плауноподібні	за 1 рослину	135
Хвоцеподібні	-“-	61
Папоротеподібні (крім орляка звичайного)	-“-	135
Орляк звичайний	-“-	30
Квіткові трав'янисті рослини:		
наземні	-“-	122
водні	-“-	152
Заготівля очерету	за 0,01 гектара	378



Випалювання сухої водно-болотної
рослинності:

на площі до 10 гектарів	за 1 гектар	7595
на площі від 10,1 до 100 гектарів	-“-	4557
на площі більш як 100,1 гектара	-“-	1519
Гриби (плодове тіло)	за 1 екземпляр	75

Збір (заготівля) дикорослих:

квітів	за 1 поодинокі квітку або суцвіття	30
ягід у напівкущиках і трав'янистих ягідниках	за 1 кілограм	378
інших плодів, у тому числі горіхів	-“-	1154

Збір (заготівля) лікарської сировини:

кореневищ та коріння	за 1 кілограм сировини природної вологості	1289
квіток, бруньок	-“-	759
кори	-“-	1138
листя	-“-	456
пагонів	-“-	456
плодів	-“-	408
наростів	-“-	456
Заготівля технічної сировини	-“-	1289
Заготівля лісової підстилки	за 1 кв. метр	152

Заготівля другорядних лісових матеріалів
(пнів, лубу, кори, деревної зелені, хвойної
лапки)

за діючою
закупівельною
ціною,
збільшеною в сім
разів

Примітка.

Під незаконним збором (або знищенням) рослин слід зрозуміти збір рослин (їх частин, плодів) та грибів без спеціального дозволу або за наявності дозволу, але не тих видів, не на тих площах, не в тій кількості (понад ліміт), або не в ті строки, що передбачені дозволом.

ТАКСА
для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням
законодавства про природно-заповідний фонд внаслідок
незаконного добування чи знищення об'єктів тваринного
світу, пошкодження або знищення їх жител та споруд, місць
перебування і розмноження

Об'єкти тваринного світу	Одиниця виміру	Розмір шкоди, гривень
--------------------------	----------------	--------------------------

Незаконне добування або знищення

Звірі:

кулан туркменський	-“-	55230
олень європейський	-“-	45565
кабан, олень плямистий, лань	-“-	30377
козуля, муфлон	-“-	24301
бобер, борсук	-“-	7898
лисиця, єнотовидний собака	-“-	7194
вовк	-“-	2762
куниця лісова і кам'яна, ласка, норка американська, бабак	-“-	7483
ондатра, нутрія вільна	-“-	5037
заєць-русак, кролик дикий	-“-	2590
їжак звичайний, кріт	-“-	718
інші комахоїдні	-“-	71
білка	-“-	1367



ховрах сірий (малий)	-“-	1439
вовчок горішниковий	-“-	1439
інші вовчки	-“-	1093
сліпак звичайний	-“-	1439
пацюк чорний	-“-	503
полівка водяна	-“-	71
курганчикова миша, степова миша, миша-крихітка	-“-	71
інші види (крім здичавілих собак і котів, собако-вовчих гібридів, пацюка сірого, миші хатньої, лісової, жовтогорлої, польової, полівки звичайної, європейської рудої, гуртової)	за 1 особину	71
Птахи:		
гагара	-“-	1295
норець	-“-	1295
буревісник малий	-“-	691
баклан великий	-“-	691
чапля велика біла і мала біла	-“-	10065
чапля сіра і руда	-“-	4778
квак, бугай, бугайчик	-“-	2734
лелека білий	-“-	8202
єгипетська чапля, фламінго	-“-	7337
лебідь-шипун, лебідь-кликун	-“-	7337
гусі	-“-	2590
галагаз	-“-	2590
інші качкові	-“-	1295

осоїд	-“-	41003
яструб великий	-“-	13670
яструб малий	-“-	8202
зимняк	-“-	5467
канюк звичайний	-“-	6834
лунь болотяний	-“-	3452
боривітер звичайний	-“-	5467
дербник (підсоколик малий), кібчик, чеглок (підсоколик великий)	-“-	13670
кречет	-“-	41003
орлан-довгохвіст	-“-	8285
баранцеві	-“-	1369
сивкові	-“-	1369
куріпка біла	-“-	2594
куріпка сіра, кеклик	-“-	2594
фазан звичайний	за 1 особину	2594
перепел	-“-	1295
линка, курочка водяна, пастушок	-“-	1295
деркач	-“-	5467
курочка мала, курочка-крихітка	-“-	937
поморник	-“-	4098
мартин	-“-	691
крячка	-“-	691
рябка	-“-	2734
голуб	-“-	1293

зозуля звичайна	-“-	1093
зозуля чубата, зозуля глуха	-“-	4098
сова біла	-“-	7194
сова яструбина	-“-	3424
сова сіра	-“-	3424
сова вухата	-“-	4098
сич хатній	-“-	2057
дрімлюга	-“-	1008
серпокрилець	-“-	691
бджолоїдка	-“-	1367
рибалочка	-“-	2157
одуд	-“-	2157
жовна чорна	-“-	6834
крутиголовка	-“-	1093
інші дятли	-“-	1640
жайворонкові	-“-	691
ластівкові	-“-	967
плискові	-“-	691
сорокопудові	-“-	1367
омелюх	-“-	691
оляпка	-“-	691
кропивник	-“-	692
тинівкові	-“-	867
дроздові	-“-	967

славкові	-“-	691
мухоловкові	за 1 особину	691
корольок жовтоголовий	-“-	718
синиця вусата	-“-	1367
синиця довгохвоста	-“-	1367
ремез	-“-	1439
інші синицеві	-“-	691
повзик	-“-	967
підкоришникові	-“-	691
стінолаз	-“-	4098
костогриз	-“-	1439
інші вівсянкові, в'юркові	-“-	820
горобець чорногрудий, в'юрок сніговий	-“-	820
інші горобцеві	-“-	71
шпак звичайний	-“-	691
іволга	-“-	2734
сойка, галка	-“-	691
крук	-“-	2877
горіхівка	-“-	1367
Плазуни:		
черепаха болотяна	-“-	967
веретільниця	-“-	2016
ящірка різнобарвна	-“-	1439
ящірки кримська і скеляста	-“-	1367

інші ящірки	-“-	400
гадюка звичайна	-“-	2016
вуж звичайний, вуж водяний	-“-	273
за вилучене яйце плазунів	за 1 екземпляр	100 відсотків розміру такси за відповідний вид тварин
Земноводні:		
тритон	за 1 особину	71
кумка червоночерева	-“-	44
часничниця	-“-	71
ропуха	-“-	130
квакша	-“-	71
жаби озерна, ставкова та їх гібриди	за 1 особину	14
інші жаби	-“-	27
Ікра земноводних	за 1 кладку	71
Знищення (розорення) гнізда, нори, інших жител тварин, бобрових загат		двократний розмір такси за даний вид тварин
За знищений ембріон у незаконно добутій тварині (ссавці)	за 1 екземпляр	200 відсотків розміру такси за відповідний вид тварин
За вилучене яйце (птахи)	-“-	100 відсотків розміру такси за відповідний вид птахів
Знищення або пошкодження біотехнічних споруд (штучних гніздівель, солонців, годівниць тощо), вилучення кормів	за 1 споруду	за фактичною вартістю, збільшеною у 3,5 раза
Риби:		

гібриди осетрових риб	за 1 екземпляр	12462
акула, скат, пеламіда, вугор морський	-“-	4059
сом	-“-	2077
камбала-калкан	-“-	4183
форель струмкова	-“-	1671
судак	-“-	2494
щука	-“-	1662
луфар	-“-	2494
білий амур	-“-	1245
товстолобик	-“-	1245
скумбрія	-“-	2077
лящ	-“-	832
лин	-“-	580
в'язь	-“-	666
ставрида	-“-	83
барабуля	-“-	415
в'юн	-“-	86
чехоня	-“-	666
карась сріблястий	за 1 екземпляр	83
форель райдужна, сазан, білизна, рибець звичайний, підуст, вугор річковий, кефалі (крім піленгаса), сардина європейська, сардина кругла, чорний амур	-“-	1662
камбала-глоса, морський язик, мерланг, піленгас, бабці	-“-	4154
оселедець	-“-	400

плітка (тараня), кутум, синець, клепець, голівень, пузанок, ошибенъ, собачка-сфінкс, собачка Звонимира	-“-	415
плоскирка, окунь звичайний, бистрянкa, йорж звичайний, краснопірка, сарган, морський минь, смарида, морський карась (ласкир), скорпена (морський йорж), морський дракончик, зіркогляд звичайний, губаньові, морські собачки (крім собачки-сфінкса і собачки Звонимира), піскорий південний, піскарка смугаста (риба-ліра, іглиця змієподібна, іглиця морська шипувата, бичок-кнут (жаба), бичок-ротань, бичок-бланкет, бичок-лисун мармуровий	-“-	390
тюлька, кілька (шпрот), хамса,	за 1 кілограм	83
атерина	-“-	17
верховодка	-“-	83
інші види	-“-	83
Заготівля ікри риб	-“-	вартість продукції, виготовленої з 1 кілограм сировини за діючими роздрібними ринковими цінами регіону на момент проведення розрахунку шкоди, збільшена в 2 рази
Комахи:		
Метелики:		
зорька, жовтушка золотиста	за 1 особину	36
жовтушка шафранова, степова, польова, синявець, корідон, бризеїда, кропивниця, перламутрівка ніобея, аглая та польова, пістрянкa	-“-	22
мирмідона, стрічкарка	-“-	61
лігея, медуза, семела, барвниця спірейна, денне павичеве око, перламутрівка велика лісова,	-“-	44

червонець фіолетовий, червонець непарний,
синявець красивий

дріада, цирцея, перелівниця мала,
перламутрівка пандора -“- 49

траурниця, адмірал, ведмедиця кайя, геба та
сільська, бражник -“- 71

інші метелики (крім масових шкідників
сільського чи лісового господарства) -“- 17

бабка -“- 36

богомол -“- 58

співуча цикада -“- 58

Жуки:

жужелиця (турун) -“- 89

стрибунець -“- 22

жук-гнойовик (справжній), бронзівка -“- 22

скарабей -“- 71

носоріг -“- 71

златка (кратомерус, еурітіреа, лямпра, діцрта,
цифозома, кіпріакус) -“- 27

вусачі (крім масових шкідників сільського чи
лісового господарства) -“- 34

інші жуки (крім масових шкідників сільського
чи лісового господарства) -“- 12

Сітчатокрилі: -“-

золотоочки, гемеробієві -“- 17

мурашиний лев -“- 44

Перетинчастокрилі:

бджолині за 1 особину 27

сколії	-“-	58
риюча оса	-“-	27
інші перетинчастокрилі	-“-	5
Мухи:		
ктирі, дзюрчалки, тахіни	-“-	22
Довговусі:		
личинки комара хаобора (коретра)	за 1 кілограм живої ваги	1149
личинки хірономід (мотиль)	-“-	1149
Інші комахи (крім масових шкідників сільського чи лісового господарства)	за 1 особину	3
Знищення або пошкодження мурашників діаметром:		
до 1 метра	за 1 мурашник	1077
від 1,1 до 1,5 метра	-“-	1811
від 1,6 до 2 метрів	-“-	2949
від 2,1 метра і більше	-“-	4432
Павукоподібні:		
скорпіон, псевдоскорпіон, сінокос, павук	за 1 особину	22
Багатоніжки	за 1 особину	8
Ракоподібні:		
артемія саліна (рачки)	за 1 кілограм живої ваги	2201
артемія саліна (яйця)	-“-	2911
дафнія, моїна, циклоп	-“-	603
мізида, бокоплав	-“-	603

щитні (крім дорослих)	за 1 особину	17
креветка	-“-	3
річковий рак, рак-самітник	-“-	124
краб (крім китайського мохнаторукого краба)	-“-	832
омар	-“-	4308
Морські павуки	за 1 особину	22
Щупальцеві:		
мохуватка, форонід, внутрішньопорошицеві	-“-	22
Молюски:		
хітони, лопатоногі	-“-	14
двостулкові	-“-	56
слимак роду <i>Helix</i>	за 1 тонну живої ваги	6904
Інші наземні молюски	за 1 особину	12
Інші черевоногі (крім рапани)	-“-	14
Кільчасті черви:		
трубочник	за 1 кілограм живої ваги	1660
інші кільчасті черви (малоцетинкові та багатоцетинкові)	-“-	718
Коловертки	-“-	832
Губки “сидячих” видів	за 1 особину	5
Кишковопорожнинні:		
гідроїди, лептолїди, лімномедузи, сцифоїдні медузи, коралові поліпи	-“-	5
Вилучення з природного середовища частин диких тварин (черепи, кістки, роги, ікла тощо)	за 1 одиницю	за ринковою вартістю, збільшеною у 2 рази

Вилучення з природного середовища продуктів за 1 кілограм
життєдіяльності диких тварин (мед, віск тощо)

за ринковою
вартістю,
збільшеною у 2 рази

Примітка.

1. Розмір шкоди, заподіяної незаконним добуванням чи знищенням тварин із класів комах та земноводних, поширюється також і на личинкову стадію розвитку.
 2. Розмір шкоди, встановлений для систематичних груп тварин, поширюється на всі види в цих групах.
 3. У разі коли незаконними діями на території природно-заповідного фонду спричинено знищення колонії тварин (у тому числі без знищення або розорення гнізд та інших жител), компенсація за шкоду нараховується як за знищення всіх гнізд (жител) у колоніальному оселенні.
 4. За знищення або незаконне вилучення тварин, що перебувають в зоологічних колекціях зоопарків, зоосадів, океанаріумів, інших установ та об'єктів природно-заповідного фонду, створених з метою організації освітньо-виховної роботи та утримання тварин у неволі або напіввільних умовах, а також за жорстоке поводження з тваринами, яке призвело до їх загибелі, розмір шкоди визначається трикратною сумою витрат на придбання тварин відповідних видів для поновлення колекцій.
-

ТАКСА
для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням
законодавства про природно-заповідний фонд внаслідок
пошкодження карстово-спелеологічних, геологічних та
гідрологічних об'єктів

Вид об'єкта	Одиниця виміру	Розмір шкоди, гривень
-------------	----------------	-----------------------

Карстово-спелеологічні об'єкти

Пошкодження та винос на поверхню:

сталактити, сталагміти, сталагнати, кораліти, пізоліти	за 1 сантиметр довжини	431
натічні кори	за 1 кв. дециметр площі	359
водно-карбонатні утворення	за 1 куб. дециметр об'єму	215

гіпсові кристали, голки та інші аналогічні утворення:

окремі відособлені екземпляри	за 1 сантиметр довжини	503
щітки та інші утворення	за 1 кв. дециметр площі	359
монокристали гіпсу, кальциту, інших мінералів	за 1 куб. дециметр об'єму	288
глинисто-полімінеральні сталактити гіпсових печер	за 1 сантиметр довжини	215
глинисто-натічні (бобовидні) кори	за 1 кв. дециметр площі	288
глинисто-мінеральні відклади	-"-	215
Пошкодження стін, стелі (написи, подряпини тощо)	за 1 кв. дециметр площі	288



Забруднення печер:

механічне:

за покинуту річ, банку, пляшку, синтетичну тару тощо	за 1 одиницю	44
--	--------------	----

за сторонній інертний матеріал	за 1 куб. дециметр об'єму	22
--------------------------------	---------------------------	----

хімічне:

за покинуті у відкритому вигляді хімічні реактиви	за 100 грамів речовини	113
---	------------------------	-----

біологічне (органічне, бактеріальне тощо)	-“-	144
---	-----	-----

забруднення підземної атмосфери відпрацьованими газами:

за кожну годину працюючого джерела		30
------------------------------------	--	----

за кожну випалену сигарету чи інший вид тютюнових виробів		44
---	--	----

термальне:

за кожний наступний градус за Цельсієм (збільшення або зменшення) від звичайного для даної порожнини температурного рівня	за 100 куб. метрів підземного повітря	36
---	---------------------------------------	----

радіаційне:

за кожну одиницю понад гранично допустиму дозу		718
--	--	-----

Поверхневі карстово-спелеологічні утворення

Пошкодження каррових, первинно- та вторинно-кристалічних форм	за 1 кв. дециметр площі	71
---	-------------------------	----

Засипання понижень, лійок, понорів, колодязів, шахт	за 1 кв. метр площі	431
---	---------------------	-----

Забруднення понижень, лійок, колодязів, шахт	за 1 куб. метр забрудника	574
--	---------------------------	-----

Геологічні об'єкти

Пошкодження геологічних оголень, розрізів	за 1 кв. метр площі	431
Пошкодження геоморфологічних утворень	за 1 кв. дециметр площі	718

Палеонтологічні об'єкти

Вилучення або пошкодження частин (залишків, відбитків) викопних тварин і рослин	за 1 сантиметр довжини	431
---	------------------------	-----

Гідрологічні об'єкти (водні об'єкти в межах територій природно-заповідного фонду)

Пошкодження водоспадів	за 0,5 метра висоти або 1 метр ширини	2877
------------------------	---------------------------------------	------

Влаштування загат на водних об'єктах	за 1 кв. метр площі	288
--------------------------------------	---------------------	-----

Пошкодження водного об'єкта, болота:

випрямлення, поглиблення русла, зміна конфігурації берегової лінії тощо	за 0,1 гектара	14387
---	----------------	-------

забирання ґрунту (гравію, піску, мулу тощо) з водойм, прориття каналів	за 1 куб. метр об'єму	2877
--	-----------------------	------

Скидання баластних вод	-“-	2762
------------------------	-----	------

Знищення донної рослинності	за 1 гектар	745605
-----------------------------	-------------	--------

Забруднення поверхневих, морських та підземних вод		півторакратний розмір збитків, нарахованих за Методикою розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів
--	--	---

Засипання водних об'єктів	за 0,1 гектара	244586
---------------------------	----------------	--------

Знищення боліт:

знищення рослин деревного та трав'яного ярусів верхового оліготрофного болота	-“-	27491
---	-----	-------

знищення рослин деревного та трав'яного ярусів низинного евтрофного болота	-“-	145917
забирання торфу	на площі 0,1 гектара на глибину 1 метр	3204762
Знищення (пошкодження) джерела потужністю:		69038
до 1 куб. метра на добу		138075
від 1,1 до 3 куб. метрів на добу		690375
від 3,1 до 10 куб. метрів на добу		
більше 10,1 куб. метра на добу		за кожний куб. метр потужності понад 10,1 куб. метра на добу сума відшкодування збільшується на 50 тис. гривень

ТАКСА
для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням
законодавства про природно-заповідний фонд внаслідок
проїзду транспорту, прольоту та посадки літальних
апаратів

Вид транспорту, порушення	Розмір шкоди, гривень
Проїзд одиниці транспортного засобу (за кожні 100 метрів):	
мопеда, мотоцикла, моторолера	359
легкового автомобіля, мікроавтобуса, пікапа	574
автобуса, вантажного автомобіля	790
спеціальної важкої транспортної техніки, квадрацикла	1008
техніки на гусеничному ходу	1223
Проїзд велосипеда, гужового транспорту	144
Прохід сторонньої особи через територію заповідника	144
Проїзд малотоннажного плавзасобу з двигуном:	
завдовжки до 7 метрів, у тому числі скутера	288
завдовжки від 7 до 15 метрів	431
завдовжки більше 15 метрів	718
Проїзд весельного човна	144
Причалювання плавзасобу до берега у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду	243
Проліт літального апарата:	
літака нижче ніж 2 кілометри, подолання ним звукового бар'єра над заповідною територією	14387



вертольота та малого літального апарата нижче ніж 200 метрів	21581
Посадка вертольота та малого літального апарата на заповідну територію	28775
Примітка.	Такса, наведена в цьому додатку, не застосовується у випадках аварійних ситуацій та рятування людей.

ТАКСА
для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням
законодавства про природно-заповідний фонд внаслідок
самовільного використання земель, зняття ґрунтового
покриття, забруднення та засмічення їх територій

Вид порушення	Одиниця виміру	Розмір шкоди, гривень
Самовільне зайняття земельної ділянки під: будівництво споруди розробку корисних копалин складання будь-яких матеріалів використання під садово-городні ділянки встановлення наметів, розміщення торгових рундуків, тентів, рекламних щитів влаштування автостоянок тощо		нараховується за Методикою визначення розміру шкоди, заподіяної внаслідок самовільного зайняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриття (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу
Зняття ґрунтового покриття (родючого шару ґрунту)		
Забруднення земель хімічними речовинами, засмічення промисловими, побутовими та іншими відходами		нараховується за Методикою визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства
Побутове засмічення території:		
за покинуту річ, банку, пляшку, тару тощо	за 1 одиницю	44



ТАКСА
для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням
законодавства про природно-заповідний фонд внаслідок
знищення або пошкодження інформаційно-охоронних та
інших знаків

Вид знака	Одиниця виміру	Розмір шкоди, гривень
Інформаційно-охоронний, межовий охоронний знак, інформаційний щит	за 1 знак	5611
Стовп межовий, квартальний, візирний, лісовпорядний та лісогосподарський знак	-“-	5385
Стовп лісогосподарський (на лісосіках, ділянках, призначених для відновлення лісу, сіножатях, пасовищах пробних площах тощо)	-“-	1726
Шлагбаум, межовий знак	-“-	16547
Монументальний знак-пам'ятник		трикратний розмір вартості витрат на відновлення



ТАКСА
для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням
законодавства про природно-заповідний фонд внаслідок
знищення або пошкодження осушувальних каналів, дренажних
і протиерозійних систем, доріг та інших об'єктів

Вид об'єкта	Одиниця виміру	Розмір шкоди, гривень
-------------	----------------	-----------------------

Осушувальна канава і дренажна система:

осушувальна	за 1 погонний метр	2507
збиральна	-“-	4228
магістральна	-“-	6531

Протиерозійний вал, лоток, канави

п'ятикратний розмір
вартості витрат на
відновлення

Дорога:

асфальтна	за 1 квадратний метр	3159
цементобетонна	-“-	2673
із щебеним покриттям	-“-	2187
із гравійним покриттям	-“-	1945
грунтова поліпшена	-“-	1458
грунтова	-“-	972

Огорожа

за 1 погонний метр

п'ятикратний розмір
вартості витрат на
відновлення

Примітка.

Розмір шкоди, заподіяної внаслідок незаконного знищення або пошкодження мостів, шлюзів, перепадів, інших інженерних споруд на осушувальних каналах, дренажних системах, річках, струмках, гірських потоках, дорогах та інших об'єктів, обчислюється у п'ятикратному розмірі вартості витрат на відновлення знищених чи пошкоджених споруд та об'єктів.



ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження такс
для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням законодавства про
природно-заповідний фонд»

1. Мета

Проект постанови розроблено з метою забезпечення здійснення повноважень Держекоінспекцією її територіальними та міжрегіональними територіальними органами в частині здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, зокрема про природно-заповідний фонд.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Розроблення та прийняття проекту постанови обумовлено необхідністю забезпечення посилення охорони природно-заповідного фонду, збереження природних ресурсів, забезпечення додержання природоохоронного режиму територій. На сьогодні є необхідність у внесенні змін до постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 541 «Про затвердження такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд», в частині введення індексації нарахувань збитків аналогічно постанові Кабінету Міністрів України від 23 липня 2008 р. № 665 «Про затвердження такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної лісу, оскільки чинний механізм нарахування розміру шкоди не відповідає об'єму реально завданих державі збитків та не дає змогу для ліквідації наслідків від завданої шкоди суб'єктами господарювання (при обрахуванні розміру збитків за Таксами для обчислення розміру шкоди, заподіяної лісу за ідентичне порушення сума збитків майже втричі більша). Також необхідно передбачити розрахунки для стягнення компенсації за перевищення лімітів використання природних ресурсів, належного виконання повноважень Держекоінспекцією її територіальними та міжрегіональними територіальними органами в частині здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів. В запропонованій редакції враховано індекс інфляції з 2013 року по 2020 рік.

Відповідно до статті 65 Закону України «Про природно-заповідний фонд України», розміри шкоди, заподіяної внаслідок порушення законодавства про природно-заповідний фонд, визначаються на основі кадастрової еколого-економічної оцінки включених до його складу територій та об'єктів, що проводиться відповідно до цього Закону, та спеціальних такс, які затверджуються Кабінетом Міністрів України.



3. Основні положення проекту акту

Проектом постанови передбачається затвердження такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду внаслідок:

незаконної рубки або пошкодження дерев та рослин, що мають здерев'яніле стебло, до ступеня припинення росту;

незаконної рубки дерев та рослин, що мають здерев'яніле стебло, до ступеня припинення росту;

пошкодження дерев та рослин, що мають здерев'яніле стебло, до ступеня неприпинення росту;

знищення або пошкодження лісових культур, природного підросту та самосіву, сіянців і саджанців;

знищення або пошкодження газонів та квітників;

самовільної заготівлі сіна або випасання худоби;

незаконного збору або знищення дикорослих трав'янистих рослин, лісової підстилки, лікарських рослин, дикорослих плодів, горіхів, грибів, ягід, другорядних лісових матеріалів;

незаконного добування чи знищення об'єктів тваринного світу, пошкодження або знищення їх жител та споруд, місць перебування і розмноження;

пошкодження карстово-спелеологічних, геологічних та гідрологічних об'єктів;

проїзду транспорту, прольоту та посадки літальних апаратів;

самовільного використання земель, зняття ґрунтового покриття, забруднення та засмічення їх територій;

знищення або пошкодження інформаційно-охоронних та інших знаків;

знищення або пошкодження осушувальних каналів, дренажних і протиерозійних систем, доріг та інших об'єктів.

Також, проектом постанови передбачається затвердження Порядку проведення індексації такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної Природно-заповідному фонду підприємствами, установами, організаціями та громадянами.

4. Правові аспекти

Проект постанови розроблено відповідно до вимог:

Лісового кодексу України;

Земельний кодекс України;

Водний кодекс України;

Закон України «Про Червону книгу України»;

Закону України «Про природно-заповідний фонд України»;

Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»;

Закону України «Про тваринний світ».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Упровадження положень постанови не потребує фінансування витрат з державного чи місцевого бюджетів.

Прийняття постанови в запропонованій редакції не впливатиме на зменшення надходжень до державного бюджету.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект постанови не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, наукової та науково-технічної діяльності, функціонування і застосування української мови як державної.

Проект акта є регуляторним та потребує розміщення на офіційному веб-сайті Держекоінспекції для обговорення.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, які:
 стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;
 стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;
 впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
 містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;
 створюють підстави для дискримінації.

8. Прогноз впливу

Прийняття проекту постанови забезпечить:
 встановлення єдиного підходу до обчислення шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд України;
 посилення охорони природно-заповідного фонду, збереження природних ресурсів, забезпечення додержання природоохоронного режиму заповідних територій;
 наповнення державного бюджету;
 Очікуваний вплив реалізації проекту постанови на:
 навколишнє природне середовище, забезпечення охорони, збереження та відновлення територій природно-заповідного фонду України в комплексі з заходами організаційного, правового, та економічного впливу.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Власники та користувачі об'єктів природно-заповідного фонду України, юридичні та фізичні особи щодо яких виявлено порушення вимог законодавства України про природно-заповідний фонд	Встановлення прозорої системи нарахування шкоди, забезпечення посилення охорони природно-заповідного фонду	Встановлення єдиного підходу до обчислення шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд та нарахування заподіяної шкоди, яка відповідає реальному об'єму завданих державі збитків.
Державні службовці Держекоінспекції та її територіальних та міжрегіональних територіальних органів, що здійснюють перевірки та розраховують збитки (десятки людей)	Відповідність розрахунків розмірам заподіяних збитків державі, розмірам шкоди заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд	Забезпечення посилення охорони природно-заповідного фонду, збереження природних ресурсів, забезпечення дотримання природоохоронного режиму заповідних територій.

**Голова Державної
екологічної інспекції України**

Андрій МАЛЬОВАНІЙ

_____ 2021 р.

**Аналіз регуляторного впливу
до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження
такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням законодавства
про природно-заповідний фонд»**

I. Визначення проблеми

Відповідно до статті 20² Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», до компетенції центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів (Держекоінспекція), у сфері охорони навколишнього природного середовища належить:

організація і здійснення у межах компетенції державного нагляду (контролю) за додержанням центральними органами виконавчої влади та їх територіальними органами, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування в частині здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності та господарювання, громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, а також юридичними особами - нерезидентами вимог природоохоронного законодавства, зокрема, про природно-заповідний фонд.

Згідно Положення про Державну екологічну інспекцію України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.04.2017 № 275, Держекоінспекція, відповідно до покладених на неї завдань пред'являє претензії про відшкодування шкоди, збитків і втрат, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства з питань, що належать до її компетенції, та розраховує їх розмір.

Природно-заповідний фонд становлять ділянки суші і водного простору, природні комплекси та об'єкти (це близько 8512 одиниць), яких мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність і виділені з метою збереження природної різноманітності ландшафтів, генофонду тваринного і рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу та забезпечення фонового моніторингу навколишнього природного середовища, та регулюється Законом України «Про природно-заповідний фонд України» (далі - Закон) та іншими нормативно-правовими актами України.

Природно-заповідний фонд охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення і використання. Україна розглядає цей природно-заповідний фонд як складову частину світової системи природних територій та об'єктів, що перебувають під особливою охороною.

Відповідно до статті 44 Закону ефективна організація і функціонування природно-заповідного фонду забезпечуються на основі використання економічних засобів, зокрема компенсації у встановленому порядку збитків,



завданих порушенням законодавства про природно-заповідний фонд. Частиною четвертою статті 68 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» передбачено, що підприємства, установи, організації та громадяни зобов'язані відшкодовувати шкоду, заподіяну ними внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища, в порядку та розмірах, встановлених законодавством України.

Згідно з пунктом 7 частини третьої статті 29 та пунктом 4 частини першої статті 69¹ Бюджетного кодексу України 30% грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності надходять до спеціального фонду Державного бюджету України, 50% - до спеціального фонду сільських, селищних, міських бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад, 20% - до спеціального фонду обласних бюджетів та бюджету Автономної Республіки Крим, 70% - до спеціального фонду бюджетів міст Київ та Севастополя.

Відповідно до статті 65 Закону України «Про природно-заповідний фонд України», розміри шкоди, заподіяної внаслідок порушення законодавства про природно-заповідний фонд, визначаються на основі кадастрової еколого-економічної оцінки включених до його складу територій та об'єктів, що проводиться відповідно до цього Закону, та спеціальних такс, які затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Так, у 2020 році Держекоінспекцією та її територіальними й міжрегіональними територіальними органами пред'явлено 125 претензій на відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок порушення законодавства про природно-заповідний фонд за даними державного нагляду (контролю) за додержанням вимог природоохоронного законодавства на територіях і об'єктах природно-заповідного фонду на загальну суму 35 320 260 гривень.

Станом на сьогодні в Україні відсутні адекватні важелі впливу щодо недобросовісних суб'єктів господарювання, які постійно нехтують дотримання вимог природоохоронного законодавства в частині охорони природно-заповідного фонду. Таким чином, маємо ситуацію у вигляді відсутності адекватного правового механізму у вигляді нормативно-правового акту, яким має бути затверджено методику розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті порушення законодавства про природно-заповідний фонд України.

Розмір шкоди, який розраховується за чинними таксами, не відповідає витратам необхідним для ліквідації наслідків порушень. Збільшення розміру шкоди, завданої територіям та об'єктам природно-заповідного фонду, є найбільш дієвим механізмом для стимулювання суб'єктів господарювання та громадян не допускати таких порушень.

Станом на сьогодні в Україні відсутні достатні важелі впливу щодо недобросовісних суб'єктів господарювання, які постійно нехтують дотриманням вимог природоохоронного законодавства в частині охорони природно-заповідного фонду.

Розроблення та прийняття проєкту постанови обумовлено необхідністю забезпечення посилення охорони природно-заповідного фонду, збереження природних ресурсів, забезпечення додержання природоохоронного режиму природоохоронних територій. Зважаючи на те, що такси не переглядалися з моменту їх затвердження на сьогодні є необхідність у їх перегляді, а саме проведення індексації з 2013 року та в частині введення індексації нарахувань збитків аналогічно постанові Кабінету Міністрів України від 23 липня 2008 р. № 665 «Про затвердження такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної лісу», оскільки чинний механізм нарахування розміру шкоди не відповідає об'єму реально завданих державі збитків та не дає змогу для ліквідації наслідків від завданої шкоди суб'єктами господарювання (при обрахуванні розміру збитків за Таксами для обчислення розміру шкоди, заподіяної лісу за аналогічне порушення сума збитків майже втричі більша, це приводить до безкарності суб'єктів господарювання, які порушують вимоги природоохоронного законодавства у частині охорони природно-заповідного фонду). Також необхідно передбачити розрахунки для стягнення компенсації за перевищення лімітів використання природних ресурсів, належного виконання повноважень Держекоінспекцією її територіальними та міжрегіональними територіальними органами в частині здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів. В запропонованій редакції використана методика нарахування збитків по видам флори і фауни затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 541, та враховано індекс інфляції з 2013 року по 2020 рік.

Як, приклад, слід зазначити, що протягом 2013-2020 років (за період відсутності порядку індексації розміру збитків в постанові Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 541) до державного бюджету недораховано збитків, нанесених природно-заповідному фонду України, на суму близько 368 514 942 грн.

Основні групи, які зазнають вплив від проблеми:

Групи	Так	Ні
Громадяни	+	-
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання	+	-

Зазначена проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки здійснення заходів державного нагляду (контролю) відбувається у відповідності до вимог встановлених законодавством. У сучасному законодавстві відсутні регуляторні акти, які б вирішували зазначену проблему.

II. Цілі державного регулювання

Проект акта спрямований на розв'язання проблем, визначених у попередньому розділі аналізу регуляторного впливу. Прийняття проекту акту забезпечить:

зменшення кількості порушень вимог природоохоронного законодавства у зв'язку з посиленням відповідальності за вчинені порушення в частині охорони природно-заповідного фонду;

єдиний підхід для визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі в результаті несанкціонованого використання, та/або пошкодження природно-заповідного фонду України, прозоре та зрозуміле нарахування збитків.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Існуюча ситуація залишиться без змін. Незначний розмір шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд, не стимулюватиме дотримання вимог законодавства про природно-заповідний фонд, суб'єктами господарювання та фізичними особами.
Альтернатива 2 Прийняття проекту акта	Прийняття проекту акта: зменшить кількість правопорушень вимог законодавства про природно-заповідний фонд; встановить єдиний та чіткий підхід для визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі в результаті несанкціонованого використання, та/або пошкодження природно-заповідного фонду України, прозоре та зрозуміле нарахування збитків; сприятиме збереженню, поліпшенню та відновленню стану природно-заповідного фонду України. Повністю відповідає потребам у вирішенні проблеми.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Ситуація залишиться без змін	1. Погіршення стану природно-заповідного фонду. 2. Незначні розміри шкоди, заподіяні порушенням законодавства про природно-заповідний фонд. 3. Нехтування дотримання вимог природоохоронного законодавства в частині охорони природно- заповідного фонду суб'єктами господарювання та фізичними особами.
Альтернатива 2 Прийняття проекту акта	Забезпечення збереження, поліпшення та відновлення природно- заповідного фонду. Зменшення кількості правопорушень у сфері охорони природно- заповідного фонду.	Відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Збереження ситуації, яка існує на цей час	Відсутні оскільки проблема залишається не вирішеною	Відсутні

2. Альтернатива Прийняття проєкту акта	1.Збереження територій та об'єктів природного-заповідного фонду. 2.Зменшення кількості порушень вимог законодавства про природно-заповідний фонд. 3.Попередження порушень вимог законодавства про природно-заповідний фонд.	Відсутні
---	---	----------

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання¹

Показник	Вел икі	Сер едні	М алі	Мі кро	Раз ом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	452	301	-	-	753 *
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	60 %	40 %	-	-	100 %

* Кількість (середній показник) перевірених суб'єктів господарювання за даними державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства у сфері охорони природно-заповідного фонду за 2020 рік. Співвідношення орієнтовне, оскільки за матеріалами звітності відокремити суб'єктів неможливо.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Ситуація залишиться без змін	відсутні
Альтернатива 2	Здійснення господарської діяльності в прозорому правовому полі, що виявляється у чіткому розумінні ними наслідків порушення вимог законодавства у сфері охорони природно-заповідного фонду; створення дієвого механізму, що буде стимулювати суб'єктів господарювання та фізичних осіб до здійснення діяльності без порушення законодавства у сфері природно-заповідного фонду.	відсутні

ВИТРАТИ
на одного суб'єкта господарювання великого і середнього
підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

За кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва (125) умовно прийнято кількість претензій пред'явлених на відшкодування збитків, заподіяних внаслідок порушення вимог природоохоронного законодавства про природно-заповідний фонд за 2020 рік:

у 2020 році: 125 претензії на загальну суму 35 320,26 тис. грн.

**В середньому на одного суб'єкта господарювання = 282,56 тис. грн.*

Порядковий номер	Витрати	За перший рік
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	відсутні
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	відсутні
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	відсутні
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	282,56 тис. грн.*
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	відсутні
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	відсутні
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	відсутні

8	Інше (заповнення форми заяви, підготовка пакету документів), гривень:	відсутні
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	282,56 тис. грн.
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	125
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	35,3 млн. грн.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1. Збереження ситуації, яка існує на цей час	1	Цілі прийняття регуляторного акта не будуть досягнуті (проблема продовжує існувати)
Альтернатива 2. Прийняття проєкту акта	3	Прийняття запропонованого регуляторного акта зменшить кількість порушень вимог законодавства про природно-заповідний фонд у зв'язку з посиленням відповідальності за вчинені правопорушення у сфері охорони природно-заповідного фонду.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 Збереження ситуації, яка існує на цей час	Немає	Немає	Цілі державного регулювання не будуть досягнуті. Сприятиме допущенню порушень природоохоронного законодавства
Альтернатива 2 Прийняття проєкту акту	Здійснення господарської діяльності в прозорому правовому полі, що виявляється у чіткому розумінні ними наслідків порушення вимог законодавства у сфері охорони природно-заповідного фонду; створення дієвого механізму, що буде стимулювати суб'єктів господарювання та фізичних осіб до здійснення діяльності без порушення законодавства у сфері	Додаткових фінансових витрат не передбачається. У разі прийняття акта: для держави – передбачається стабільне наповнення державного бюджету. Для громадян витрати не передбачаються. Для суб'єктів господарювання витрати передбачаються у разі порушення вимог законодавства про природно-заповідний фонд. Організаційне, матеріально-технічне	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути реалізовані повною мірою, що повністю забезпечить потребу у вирішенні проблеми, встановить однозначні прозорі вимоги під час обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів.

	природно-заповідного фонду	діяльності пов'язаної з нарахуванням та пред'явленням збитків здійснюватиметься Державною екологічною інспекцією та її територіальними та міжрегіональними територіальними органами в межах відповідного бюджетного фінансування	
--	----------------------------	--	--

Проведення оцінки впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання, які будуть виникати внаслідок дії регуляторного акту, та розрахунок сумарних витрат суб'єктів господарювання розраховувати неможливо, оскільки встановити окремого суб'єкта господарювання можливо у разі виявлення порушення законодавства про природно-заповідний фонд тільки під час здійснення заходів державного нагляду (контролю).

Проведення оцінки впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання, які будуть виникати внаслідок дії регуляторного акту, та розрахунок сумарних витрат суб'єктів господарювання розраховувати недоцільно, оскільки при дотриманні вимог природоохоронного законодавства витрати відсутні.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

1. Механізм дії регуляторного акту

Основним механізмом для розв'язання визначеної проблеми є прийняття проєкту постанови Кабінету Міністрів України та фактична реалізація його положень.

Прийняття проєкту наказу забезпечить збільшення розміру шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд та затвердження порядку проведення індексації такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної природно-заповідному фонду підприємствами, установами, організаціями та громадянами.

2. Організаційні заходи впровадження регуляторного акта в дію

Для впровадження цього регуляторного акта необхідно забезпечити інформування громадськості про вимоги регуляторного акту шляхом оприлюднення його в мережі Інтернет - на офіційному веб-сайті Держекоінспекції.

Ризику впливу зовнішніх факторів на дію регуляторного акта немає.

Можлива шкода у разі очікуваних наслідків дії акта не прогнозується.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація наказу не передбачає додаткових фінансових витрат.

Оцінка можливості впровадження акта та виконання вимог акта суб'єктами господарювання висока.

Здійснено розрахунок витрат на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади згідно з додатком 3 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта.

БЮДЖЕТНІ ВИТРАТИ на адміністрування регулювання для суб'єктів великого і середнього підприємництва

Розрахунок витрат на адміністрування регулювання здійснюється окремо для кожного відповідного органу державної влади чи органу місцевого самоврядування, що залучений до процесу регулювання

Державний орган, для якого здійснюється розрахунок адміністрування регулювання: Державна екологічна інспекція України та її територіальні і міжрегіональні територіальні органи

За кількість суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва (125) умовно прийнято кількість претензій пред'явлених на відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про природно-заповідний фонд за даними державного нагляду (контролю) за додержанням вимог природоохоронного законодавства у 2020 році пред'явлено 125 претензій на загальну суму 35 320,26 тис. грн.

Процедура регулювання суб'єктів великого і середнього підприємництва (розрахунок на	Планові витрати часу на процедуру	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати на адміністрування регулювання* (за рік), гривень
---	-----------------------------------	--	--	---	---

одного типового суб'єкта господарювання)		(заробітна плата) за 1 день			
Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері регулювання	3 дні	549 грн.	1	125*	205875 грн.
Разом за рік	X	X	X	X	

* Вартість витрат, пов'язаних з адмініструванням процесу регулювання державними органами, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації та на кількість суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання, та на кількість процедур за рік, що не потребує додаткового фінансування з державного бюджету.

У разі здійснення суб'єктом господарювання діяльності без порушення вимог законодавства про природно-заповідний фонд витрати будуть рівнятися 0.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акту

Строк дії запропонованого регуляторного акта встановлюється на необмежений термін.

Зміна терміну дії акта можлива в разі зміни правових актів, на вимогах яких базується проект.

Термін набрання чинності регуляторним актом – відповідно до законодавства: з дня його опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Виходячи з цілей запропонованого регуляторного акта, для відстеження результативності цього регуляторного акта обрано такі показники:

розмір надходження до державних та місцевих бюджетів – залежить від кількості та ступені важкості порушень вимог законодавства про природно-заповідний фонд, виявлених під час заходів державного нагляду (контролю);

кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюється дія акту 125;

розмір коштів і часу, що витрачатимуться суб'єктами господарювання, пов'язаними з дією акту;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та громадян з основних положень акту - високий рівень. З цією метою регуляторний акт оприлюднено на офіційному веб-сайті Держекоінспекції.

Додаткові показники для відстеження результативності цього акта:

кількість претензій пред'явлених на відшкодування шкоди, заподіяної державі внаслідок порушення законодавства про природно-заповідний фонд;
сума пред'явлених збитків;
сума відшкодованих збитків.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності регуляторного акта

Базове відстеження результативності вищезазначеного регуляторного акта буде здійснюватися через 1 рік після набрання чинності цим актом.

Повторне відстеження планується здійснити через 2 роки після набрання чинності регуляторного акту, в результаті якого відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження. У разі виявлення не врегульованих та проблемних питань шляхом аналізу якісних показників дії цього акта, ці питання будуть врегульовані шляхом внесення відповідних змін.

Періодичне відстеження здійснюється раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження. Установлені кількісні та якісні значення показників результативності акта порівнюються зі значеннями аналогічних показників, що встановлені під час повторного відстеження.

Відстеження результативності вищезазначеного регуляторного акта проводитиметься шляхом аналізу звітності про результати державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Виконавець – Державна екологічна інспекція України.

**Голова Державної
екологічної інспекції України**

Андрій Мальований

«____»_____2021 р.